
Eva Janebová: Za téma Internacionalizace vyššího vzdělávání jsem musela bojovat. Rozhovor s další laureátkou Bolzanovy ceny

Eva Janebová: Za téma Internacionalizace vyššího vzdělávání jsem musela bojovat. Rozhovor s další laureátkou Bolzanovy ceny

V kategorii společenských věd získala prestižní Bolzanovu cenu Mgr. Eva Janebová, Ph.D. Téma její práce „Internationalization of Higher Education,“ která se do 15. ročníku studentské soutěže Univerzity Karlovy dostala spíše řízením osudu než jejím přičiněním, přesvědčí ty, kteří si myslí, že řízení školy jako instituce je běžná, léty osvědčená a celkem známá věc, o opaku. Výsledky její vědecké práce jsou v mnohém směru průkopnické.

Internationalizace vyššího vzdělávání – co to znamená v praxi a proč jste zvolila právě toto téma k účasti v soutěži o Bolzanovu cenu? Co konkrétně je obsahem vaší práce?

To nebyl záměr účastnit se Bolzanovy ceny. V podstatě šlo o moji disertační práci, která potom byla oponenty navržena do soutěže o Bolzanovu cenu. Mým cílem tedy nebylo usilovat o cenu, ale napsat dobrou disertační práci. A měla jsem to štěstí, že jsem ji psala pod vedením ze Spojených států, takže jsem se mohla opírat o zdroje, které u nás v České republice nejsou. To, proč cenu získávám, je možná hlavně díky tomu, že jsem měla rozšířené možnosti nejen co se týče literatury, ale i širokého vedení, protože jsem byla ve Spojených státech na několika studijních a vědeckých pobytech. V České republice disciplína mezinárodního vzdělávání není ještě vůbec koncipována a tak téma internacionalizace bylo docela kontroverzní a musela jsem si ho hodně prosazovat a bojovat za něj, aby vůbec bylo uznáno.

V čem bylo kontroverzní?

Mezinárodní pedagogika se skládá z mnoha složek internacionalizace vysoké školy jako instituce. Je opravdu interdisciplinární - to znamená, že tam není jen obecná pedagogika, není tam jen didaktika, jak třeba učit mezinárodně, další vzdělávání akademických pracovníků a výzkum, ale je tam i téma managementu, vedení vysoké školy, správa internacionalizace, tzn. správa zahraničního oddělení, strategické plánování a patří tam i kultura instituce. Je tam tedy spousta dalších konceptů z dalších disciplín, spíš pole vědomostí než striktní obor, takže jsem si musela stát za tím, že to téma do pedagogiky patří a že je v současné době potřebné.

Bylo to pro současnou českou pedagogickou vědu nepřijatelné jen z tohoto hlediska nebo spíš z hlediska odlišnosti amerického systému vzdělávání od evropského?

Odlišnost je možná v interdisciplinaritě a v pojetí pedagogiky, které je více otevřené. Stejně jako multikulturní vzdělávání, které si na začátku 90. let u nás muselo hrabat cestičku do pedagogiky jako vědní disciplíny, je teď na tom podobně mezinárodní vzdělávání, které se spíš pouze praktikuje v rámci Boloňského procesu, než že by se zkoumalo - dělaly se výzkumy, případové studie a vytvářely se teoretické koncepty. Myslím si, že teď je čas, aby se o něm začalo víc teoreticky i výzkumně hovořit, protože školy si často nevědí rady a vědeckí pedagogové jsou tady od toho, aby pomáhali učitelům a stejně tak školské praxi.

Jak tedy mohou výsledky vaší práce konkrétně pomoci učitelům v praxi?

Má práce se nevztahuje jen na učitele, psala jsem ji na vysokou školu, vztahuje se tedy především na celou instituci s její kulturou a klimatem, jak už jsem říkala, vztahuje se na celé vedení fakulty i vedení jednotlivých součástí, tzn. kateder a akademických pracovníků. A jejím obsahem je mimo jiné to, jakým způsobem můžou zinternationalizovat, i když je to ošklivé slovo v češtině, jiné vědomosti, zabudovávat do svého curricula jiné koncepty a jakým způsobem můžou pomáhat svým studentům, aby pracovali s různými zahraničními materiály - literaturou, teoriemi a koncipováním vědy i někde jinde.

Existuje nějaký specifický prvek z českého školského systému, který by bylo možné adaptovat a který by mohl obohatit mezinárodní vzdělávání?

Adaptovat někam jina?

Ano, pořád je řeč o tom, co by měly přebírat české vysoké školy, ale působí to i obráceně?

Kokoliv je kvalitní a na vysoké úrovni, může mezinárodní vzdělávání obohatit. Jediný problém je ten, že pokud dotyčný neovládá cizí jazyk, špatně se mu píše do zahraničních odborných časopisů, a je to škoda, protože pak se jeho práce nemůže zařadit mezi odbornou, zahraniční, mezinárodní globalizovanou špičku. A kdyby například existovala nějaká forma institucionální podpory těm, kteří neovládají jazyk na dostatečné úrovni, aby mohli žádat o granty v zahraničí, aby mohli publikovat v zahraničních vědeckých časopisech, tedy kdyby bilateralita byla větší, českému školství by to velmi prospělo.

Děkuji za rozhovor.

(Marie Kohoutová)